

Raport
Zespołu Oceniającego Państwowej Komisji Akredytacyjnej
z wizytacji przeprowadzonej w dniach 3 - 4 marca 2011 r.
na Wydziale Pedagogiki i Psychologii
Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie
dotyczącej oceny jakości kształcenia na kierunku „psychologia”
na poziomie jednolitych studiów magisterskich

Informacje wstępne.

1. Skład Zespołu Oceniającego.

Wizytację przeprowadził Zespół Oceniający w składzie: prof. dr hab. Andrzej Wójtowicz (Przewodniczący, członek PKA), prof. dr hab. Dariusz Doliński (ekspert PKA), prof. dr hab. Zbigniew Spendel (ekspert PKA), mgr Karolina Martyniak (ekspert ds. formalno – prawnych PKA), Hanna Czerniak (przedstawicielka PSRP, ekspert PKA).

2. Krótka informacja o procesie przygotowania do wizytacji i jej przebiegu.

Państwowa Komisja Akredytacyjna po raz drugi oceniała jakość kształcenia na wizytowanym kierunku. Poprzednia akredytacja zakończyła się wydaniem pozytywnej oceny jakości kształcenia na poziomie jednolitych studiów magisterskich (Uchwała Nr 922/04 z 09.09.2004 r.). Datę następnej wizytacji wyznaczono na rok akademicki 2010/2011.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Władze Uczelni stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu Oceniającego. Zespół Oceniający wyraża podziękowania władzom Uczelni, Wydziału i Instytutu za wszechstronną pomoc w jego pracach.

Raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie przedłożonego przez Uczelnię Raportu Samooceny, przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji dotyczącej: organizacji Uczelni, spraw kadrowych oraz toku studiów, a także hospitacji zajęć oraz rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, jego pracownikami i studentami ocenianego kierunku.

Część I. Uczelnia i jednostka prowadząca oceniany kierunek studiów oraz ich organy.

1. Ocena misji i strategii uczelni, pozycji uczelni w środowisku oraz jej roli i miejsca na rynku edukacyjnym, ze szczególnym uwzględnieniem znaczenia jakości kształcenia i ocenianego kierunku studiów.

Nauka, dydaktyka, organizacja w perspektywie osiągnięcia wyższej pozycji w środowisku uniwersyteckim w Polsce to obszary, problemy i zadania określone misją i strategią rozwoju realnie zindeksowane zasobami uniwersytetu. Tłumaczą je warunki przyspieszonych zmian organizacyjnych wprowadzane w związku z zaawansowanymi pracami nad nowelizacją ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, dynamika poprawy warunków finansowych, kryteria jakości i konkurencji zarówno w regionie jak i w planie ogólniejszym. Instytut Psychologii ma własne miejsce w owych projektach współmierne do swych perspektyw i wiodącej pozycji w Polsce w subdyscyplinach psychologia kliniczna i neuropsychologia.

2. Ocena zgodności kompetencji organów uczelni oraz jednostki prowadzącej oceniany kierunek studiów, zwanej dalej jednostką, określonych przepisami wewnętrznymi uczelni i podejmowanych działań z obowiązującymi powszechnie przepisami prawa.

Organy Uczelni oraz **Wydziału** zostały powołane zgodnie z przepisami wewnętrznymi Uczelni. Składy organów kolegialnych są zgodne z przepisami powszechnie obowiązującymi oraz Statutem Uczelni.

Zakres spraw regulowanych uchwałami **Senatu** jest zgodny z jego statutowymi oraz ustawowymi kompetencjami. Senat wywiązał się z obowiązku wynikającego z art. 130 ust. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.), tj. określił zasady ustalania zakresu obowiązków nauczycieli akademickich, rodzaje zajęć dydaktycznych objętych zakresem tych obowiązków, w tym wymiar zadań dydaktycznych dla poszczególnych stanowisk, oraz zasady obliczania godzin dydaktycznych. Wysokość pensum dydaktycznego została określona w sposób zgodny z art. 130 ust. 3 ustawy (*Uchwała Nr XXII – 10.3/09 Senatu UMCS z dn. 29.06.2009 r.*).

Senat wywiązał się także z obowiązku ustawowego w zakresie art. 169 ust. 2 ustalając warunki i tryb rekrutacji oraz formy studiów na poszczególnych kierunkach, podając uchwałę do wiadomości publicznej nie później niż do dnia 31 maja roku poprzedzającego rok akademicki, którego uchwała dotyczy, i przesyłając ją ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego (*Uchwała Nr XXII – 9.4/09 Senatu UMCS z dn. 27.05.2009 r.*).

Dokumentacja dotycząca pracy Senatu przechowywana jest w sposób prawidłowy – Uczelnia posiada protokoły z obrad, listy obecności oraz uchwały podpisane przez przewodniczącego.

Rektor, zgodnie z przepisami art. 72 ust. 1 ustawy, jest zatrudniony w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy i w prawidłowy sposób wywiązuje się z obowiązków

wynikających z art. 35 ust. 1 ustawy – *Sprawozdanie Rektora z działalności Uniwersytetu w roku akademickim 2009/2010, zatwierdzone Uchwałą Nr XXII – 21.5/10 Senatu UMCS z dn. 29.09.2010 r.* Analiza przedstawionej dokumentacji wykazała, iż sprawy, którymi zajmował się Rektor odpowiadały jego ustawowym i statutowym kompetencjom.

Oplaty za wydawane dokumenty zostały ustalone przez Rektora (*Zarządzeniami Nr 24/2007 z dn. 20.07.2007 r. oraz Nr 8/2008 z dn. 22.01.2008 r.*) zgodnie z ustaleniami § 20 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 224, poz. 1634, z późn. zm.).

Rada Wydziału wywiązuje się z obowiązków ustawowych przewidzianych art. 68 ust. 1 pkt. 2 ustawy dla podstawowych jednostek organizacyjnych uczelni, zatwierdzając plany i programy studiów prowadzonych w ramach poszczególnych kierunków (*Uchwały Rady Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS Nr 7/6/09 oraz Nr 8/6/09 z dn. 20.03.2009 r., a także Nr 27/22/2010 z dn. 25.06.2010 r.*).

Dokumentacja dotycząca pracy Rady przechowywana jest w sposób prawidłowy – Wydział posiada protokoły z obrad, listy obecności oraz uchwały podpisane przez przewodniczącego. Uchwały stanowią odrębny dokument zgodnie z *Zarządzeniem Nr 50/2009 Rektora UMCS z dn. 21.07.2009 r. w sprawie zasad opracowywania, redagowania i wydawania wewnętrznych aktów normatywnych.*

Zgodnie z przepisami art. 76 ust. 2 ustawy **Dziekan** jest zatrudniony w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy. Działa przy pomocy trzech prodziekanów. Decyzje związane ze sprawami studenckimi (np. wznowienia, powtarzania, urlopy) są z jego upoważnienia podejmowane przez Prodziekanów.

Regulamin Studiów skonstruowany jest zgodnie z ustawą, do uchwały Senatu została dołączona uchwała odpowiedniego organu samorządu studenckiego, która wymagana jest art. 161 ust. 2 Ustawy.

(*Regulamin Studiów* nie jest skonstruowany zgodnie z ustawą. Art. 11 pkt 7 stanowi, że *po urlopie udzielonym z przyczyn zdrowotnych student składa w dziekanacie zaświadczenie lekarskie, stwierdzające brak przeciwwskazań zdrowotnych do kontynuowania studiów. Stwierdzenie, iż brak zaświadczenia może stanowić podstawę do skreślenia z listy studentów,*

jest niezgodny z art. 190 pkt 1 i 2 Ustawy. Do uchwały Senatu została dołączona uchwała odpowiedniego organu samorządu studenckiego, która wymagana jest art. 161 ust. 2 Ustawy.)

Regulamin pomocy materialnej dla studentów Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej został wprowadzony w porozumieniu z organem samorządu studenckiego, którego uchwała została przedstawiona.

Umowa student – uczelnia nie zawiera klauzul uznanych przez UOKiK za niedozwolone.

Uchwała w sprawie szczegółowych zasad pobierania opłat jest zgodna z Art. 99 Ustawy.

2. Ocena struktury organizacyjnej jednostki w kontekście realizowanych przez nią zadań naukowych i dydaktycznych.

W obu sferach, nauce i dydaktyce Instytut Psychologii spełnia warunki konieczne i wystarczające do prowadzenia kształcenia i badań naukowych. Jego katedry, zakłady i laboratoria są funkcjonalnie zorganizowane. Adaptacje programów badawczych do dydaktyki są praktyką systematyczną.

3. Informacja o liczbie studentów oraz ocena spełnienia wymagań określonych dla uczelni publicznych w art. 163 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.).

Tabela nr 1. (stan na dzień 30.11.2010)

Forma kształcenia	Liczba studentów		Liczba uczestników studiów doktoranckich	
	uczelni	jednostki	uczelni	jednostki
Studia stacjonarne	19 086	2 279	458	23
Studia niestacjonarne	7 786	1 705	389	35
Razem	26 872	3 984	847	58

Wnioski: Uczelnia spełnia wymagania określone dla uczelni publicznych w art. 163 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym – liczba studentów studiujących na studiach stacjonarnych jest większa od liczby studentów studiujących na studiach niestacjonarnych. Osoby studiujące w formie stacjonarnej (nie uwzględniając osób podejmujących studia

doktoranckie) stanowią 71% ogółu. W wizytowanej jednostce proporcje te są zbliżone: studenci stacjonarni stanowią 57% ogółu jej studentów.

4. Informacje o prowadzonych przez jednostkę kierunkach studiów i dotychczasowych wynikach ocen/akredytacji, a także posiadanych uprawnieniach do nadawania stopni naukowych i prowadzonych studiach doktoranckich.

Wydział Pedagogiki i Psychologii prowadzi kształcenie na 4 kierunkach studiów:

- „pedagogika” (ocena pozytywna z 27.05.2010 r.),
- „pedagogika specjalna” (nie był oceniany przez PKA),
- „praca socjalna” (nie był oceniany przez PKA),
- „psychologia” (ocena pozytywna z 09.09.2004 r.).

W Instytucie Psychologii podstawową formą kształcenia są jednolite 5-letnie studia magisterskie prowadzone w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym. Studenci mają do wyboru cztery specjalności: *psychologia edukacyjna, kliniczna i neuropsychologia, psychologia rodziny oraz psychologia społeczna*. Instytut prowadzi również kształcenie na poziomie studiów podyplomowych oraz studiów doktoranckich („psychologia”), prowadzone w trybie niestacjonarnym. Instytut Pedagogiki prowadzi studia doktoranckie („pedagogika”) w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym.

Wydział Pedagogiki i Psychologii UMCS posiada uprawnienia do nadawania stopnia doktora i doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki oraz wnioskowania o przyznanie tytułu naukowego profesora, a także nadawania stopnia doktora nauk humanistycznych w zakresie psychologii.

5. Liczba studentów ocenianego kierunku studiów.

Tabela nr 2. (stan na dzień 30.11.2010)

Poziom studiów	Rok studiów	Liczba studentów studiów		Razem
		stacjonarnych	niestacjonarnych	
jednolite studia magisterskie	I	113	63	176
	II	111	38	149
	III	89	45	134
	IV	95	62	157
	V	80	63	143
Razem		488	271	759

Wnioski: Dostrzegalne jest niesłabnące zainteresowanie studiami na kierunku „psychologia”, prowadzonymi w formie stacjonarnej oraz mniejsze zainteresowanie studiami niestacjonarnymi. Studenci stacjonarni stanowią obecnie 64% ogółu studiujących na ocenianym kierunku. Jest to proporcja wyższa niż na Wydziale, ale niższa niż w całej Uczelni.

Uczelnia, Wydział i Instytut formalnie i merytorycznie są przygotowane do podejmowania wszystkich prac w wyznaczonych dlań zadaniach. Nie ma przeszkód ograniczających ich stabilność, szanse rozwojowe. Psychologia ma najwyższe w uczelni indeksy zainteresowań kandydatów. Instytut współpracuje z innymi kierunkami studiów, z pedagogiką głównie. Wszystkie wymagania formalne spełnia w stopniu najwyższym.

II Koncepcja kształcenia i jej realizacja

1. Cele kształcenia i deklarowane kompetencje absolwenta

1.1 Ocena zgodności określonej przez Uczelnię sylwetki absolwenta z uregulowaniami zawartymi w standardzie oraz struktury kwalifikacji absolwenta z przyjętymi w ramach Procesu Bolońskiego tzw. deskryptorami efektów kształcenia, tj. czy zakładane cele kształcenia oraz kompetencje ogólne i specyficzne, które uzyskują absolwenci odnoszą się do wiedzy, umiejętności i postaw, w tym umiejętności stosowania w praktyce wiedzy, dokonywania ocen i formułowania sądów, komunikowania się z otoczeniem, kontynuacji kształcenia przez całe życie, a także czy przewidziano udział pracodawców w kształtowaniu koncepcji kształcenia oraz uwzględniono potrzebę dostosowania kwalifikacji absolwenta do oczekiwań rynku pracy

Ponieważ psychologia jest kierunkiem studiów realizowanym w ramach jednolitego, 5-letniego kształcenia, kończącego się obroną pracy magisterskiej, nie odnoszą się do niej ustalenia tzw. Procesu Bolońskiego, mówiące o dwustopniowej organizacji studiów. Właśnie takie, jednolite magisterskie, studia z zakresu psychologii prowadzone są w UMCSie. Wiedza przekazywana jest studentom w ramach dwóch grup kształcenia: podstawowej i kierunkowej. Dobrze określone są umiejętności, które powinien opanować student i postawy (zwłaszcza etyczne), jakie powinny go charakteryzować. Specjalności: Edukacyjna, Kliniczna i Neuropsychologia, Psychologia Rodziny, Społeczna oferują spójne, konsekwentne programy o wyrazistych efektach kształcenia, bardzo cenionych wzorach profesjonalnego kształcenia psychologów.

Jednostka prowadząca kierunek studiów nie kształtowała programu z udziałem pracodawców. Ten wymóg należy jednak uznać za dość problematyczny w przypadku

psychologii. Kompetencje psychologiczne są na tyle szerokie i znajdują zastosowanie w przypadku tak wielu stanowisk pracy, że trudno byłoby nawet określić z kim (z jakimi pracodawcami) programy miałyby być konsultowane. Co więcej, nie sądzimy, by kompetencje pracodawców pozwalały im (co najmniej w większości przypadków) na taką aktywność. Trzeba jednak podkreślić, że jednostka współpracuje z pracodawcami przy kształtowaniu praktyk oraz podczas śledzenia losów absolwentów. Dotyczy to warunków prowadzenia praktyk, możliwości melioryzacji umiejętności studentów w wybranych instytucjach realizujących praktyki, także możliwości badania oczekiwań pracodawców względem postaw i systematycznych kompetencji absolwenta psychologii.

Struktura kwalifikacji (które określają studia w Instytucie Psychologii UMCS) jest zgodna z nakreśloną sylwetką absolwenta. Samą sylwetkę uznać należy za dobrze opisaną. Podkreślić też należy, że opracowano ją tak, by wykorzystać potencjał kadrowy Instytutu. Sprawia to, że absolwenci UMCSu wydają się być dobrze przygotowani do pracy w praktyce psychologicznej, jak i przygotowani do kontynuowania edukacji na studiach podyplomowych, kursach dokształcających, 5-letnich studiach specjalizacyjnych z psychologii klinicznej, wymaganych m.in. przez Ministerstwo Zdrowia. Słowem, relacja sylwetki absolwenta do standardów oraz efekty kształcenia są funkcjonalnie określone i osiąmane na poszczególnych etapach studiów.

1.2 Ocena zasad rekrutacji i sposobu selekcji kandydatów, ze szczególnym uwzględnieniem zasad rekrutacji na studia II stopnia

Ponieważ, jak już wyżej wspominaliśmy, do psychologii nie odnoszą się zasady tzw. Procesu Bolońskiego, nie mamy tu do czynienia z rekrutacją na II stopień studiów. Co zaś do rekrutacji na studia jednolite, postępowanie w UMCSie jest całkowicie zgodne ze stosownymi uregulowaniami prawnymi – decydują wyniki matury. Podstawą prawną rekrutacji jest Uchwała Nr XXII-9.4/09 Senatu UMCS z dnia 27 V 2009. Podczas wizytacji Komisja nie stwierdziła żadnych uchybień w tej materii. Wszelako zasady rekrutacji nie odnoszą się szczegółowo do procedur selekcji kandydatów uwzględniających specyfikę kształcenia psychologów. Kwestię tę rozwiązują Komisje Rekrutacyjne na gruncie zasad ogólnych. Postulujemy wprowadzenie procedur umożliwiających uruchomienie klarownie sformułowanych preferencji selekcyjnych odpowiadających celom, zadaniom, efektom kształcenia.

1.3 Ocena realizacji programu studiów, z punktu widzenia zgodności realizowanego programu studiów z deklarowanymi celami kształcenia, tj., czy przyjęte rozwiązania programowe umożliwiają osiągnięcie każdego z deklarowanych celów kształcenia, sformułowanych w sylwetce absolwenta oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta, a także ocena spełnienia wymagań określonych w standardach, w tym analiza porównawcza planów studiów i programów kształcenia z obowiązującymi w czasie ich realizacji standardami. Ocenie podlegają również sekwencja przedmiotów, oferta zajęć do wyboru i stopień internacjonalizacji kształcenia

Program studiów spełnia wszelkie wymogi określone w standardach kształcenia dla kierunku „psychologia”. Podział na 5 lat kształcenia dokonany jest właściwie, obciążenie studenta w kolejnych semestrach jest mniej więcej równomierne. Profil absolwenta sformułowany jest w sposób jasny, kompetentny i nowoczesny. Na podkreślenie zasługuje fakt bardzo interesujących i rozbudowanych specjalności : Edukacyjna, Kliniczna i Neuropsychologia, Psychologia Rodziny, Społeczna. Oferta zajęć do wyboru (38% - studia stacjonarne, 36% -studia niestacjonarne) harmonijnie wkomponowana jest w plan studiów. Przedmioty do wyboru obejmują fakultety psychoedukacyjne, fakultety intra- i interdyscyplinarne, specjalności, seminaria magisterskie, wykłady ogólnouniwersyteckie, oraz socjologię lub pedagogikę.

Specjalności (program, kompetencje kadry, różnorodność zajęć i ich powiązanie z praktyką) są najsilniejszym fragmentem oferty dydaktycznej jednostki. Sekwencje przedmiotów na poszczególnych latach studiów są dobrze przemyślane. Sporo zajęć ma charakter fakultatywny, studentom stwarzana jest szeroka paleta wyboru przedmiotów. Część zajęć prowadzona jest w języku angielskim. Choć biorą w niej udział niemal wyłącznie studenci polskojęzyczni (internacjonalizacja kształcenia nie jest rozwinięta), należy tę inicjatywę ocenić bardzo pozytywnie. Studenci (zwłaszcza ci, którzy zakończyli już fakultet z języka angielskiego) mają szanse na poznawanie anglojęzycznej terminologii psychologicznej. Uruchomione są kursy: Cognitive Psychology, Emotions & Motivations, Individual Differences,, Psychology of Human Development ,Introduction to Social Psychology, Practical Aspects of Clinical Neuropsychology, Introduction to Existential Psychology ,The deceitful brain ,Facets of Human Communication, Music and Power, Dance: Do planets dance? ,Musical Activity in Psycho-prophylaxis and Therapy, Being the body or being in the body? Psychological aspects of bodiliness

Podsumowując: Zespół Oceniający nie wysuwa żadnych zastrzeżeń co do oceny realizacji programów studiów. Owszem, zakładane cele kształcenia są systematycznie osiąganę wedle struktury kompetencji określonej programem, planem i organizacją studiów.

1.4 Ocena systemu ECTS

Według Raportu Samooceny (co potwierdziła też wizyta ZO w Lublinie), liczba punktów ECTS dla całego cyklu 5-letniego kształcenia wynosi nie mniej niż 300. Zaliczenie analogicznych przedmiotów w trybach stacjonarnym i niestacjonarnym skutkuje uzyskaniem takiej samej liczby punktów ECTS.

Za przygotowanie pracy magisterskiej student uzyskuje: 30 (+ 10 za egzamin magisterski)

Za zaliczenie WFu: 2

Za zaliczenie języka obcego: 6

Za zaliczenie technologii informatycznych: 2

Spełnione są też założenia standardów kształcenia na kierunku psychologia w odniesieniu do minimalnej liczby punktów ECTS, które przyporządkowane są do zajęć w blokach treści podstawowych i kierunkowych.

Zespół Oceniający podkreśla rzetelność przyjętego w Jednostce systemu przyznawania punktów ECTS. System ECTS respektuje szczegółowe warunki jego zastosowań i funkcji.

1.5 Ocena systemu opieki naukowej i dydaktycznej.

Według opinii studentów wykładowcy są bardzo dobrze nastawieni do studentów. Poświęcają oni bardzo dużo czasu studentom Instytutu Psychologii, często również poza godzinami zajęć czy dyżurów. Studenci pozytywnie wypowiadali się na temat swoich relacji z prowadzącymi zajęcia. Są oni dostępni w wystarczającym stopniu. Prowadzący zajęcia podają do ogólnej wiadomości swoje adresy poczty elektronicznej a czasami również numery telefonów. Studenci pozytywnie wypowiadają się o kontaktach z władzami dziekańskimi, są one przychylne i dostępne w godzinach dyżurów, które pełnione są w godzinach dogodnych dla studentów.

Funkcjonowanie dziekanatu ocenione zostało bardzo pozytywnie. Obsługa jest pozytywnie nastawiona do studentów, pomocna i dobrze poinformowana o sprawach istotnych dla studentów. Godziny otwarcia dziekanatu uznano za wystarczające. Podług opinii ZO system opieki naukowej i dydaktycznej jest funkcjonalny względem zadań. Niemniej niektórzy pracownicy są bardzo przeciążeni obowiązkami dydaktycznymi (ponad pensum) i z trywialnych powodów nie są w stanie dać z siebie więcej.

2. Analiza i ocena efektów kształcenia

2.1. Ocena systemu weryfikacji etapowych i końcowych osiągnięć studentów

Weryfikacja etapowa wiedzy i umiejętności studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych w ramach poszczególnych obszarów kształcenia podstawowego i kierunkowego oraz w ramach kształcenia specjalizacyjnego przeprowadzana jest w formie egzaminów oraz zaliczeń. Jest to czytelne, jednoznaczne i nie budzące zastrzeżeń. Przeciwnie, konsekwentnie, regularna przeprowadzana kontrola postępów pracy studentów daje podstawy ich rzetelnej oceny.

Finalnym, kończącym studia psychologiczne egzaminem jest egzamin magisterski. Prowadzony jest on w sposób opisany w punkcie 2.3 niniejszego Raportu i budzi on (z przedstawionych tam szczegółowo powodów) pewne zastrzeżenia ZO.

Ukończenie studiów następuje przy zdaniu egzaminu magisterskiego na ocenę co najmniej dostateczną.

Przestrzegana jest też zasada, że w duecie promotor – recenzent co najmniej jedna z osób to pracownik samodzielny. Zastosowane procedury w zróżnicowanym stopniu weryfikują stopień osiągnięć studenta i poziom realizacji efektów kształcenia. Chodzi głównie o procedury końcowego egzaminu magisterskiego, o którym piszemy w p.2.3.

2.2. Analiza skali i ocena przyczyn odsiewu

Skala odsiewu na poszczególnych latach studiów nie jest duża i nie stanowi jakiegoś zjawiska nietypowego. Odsiew jest wyraźnie wyższy na studiach niestacjonarnych niż stacjonarnych. Podstawowe przyczyny odsiewu to niemożność efektywnego połączenia studiów i pracy (głównie w przypadku studentów niestacjonarnych) oraz niemożność sprostania wymogom studiów (stąd relatywnie duży odsiew na roku V, gdy przychodzi do pisania pracy magisterskiej).

2.3. Ocena zasad dyplomowania, w tym wewnętrznych uregulowań prawnych w tym zakresie, dotyczących m.in. zasad ustalania i wyboru tematów prac, wyboru opiekunów i recenzentów, przeprowadzania egzaminów dyplomowych oraz działań zapobiegającym patologiom, a także losowo wybranych prac dyplomowych.

Na kierunku psychologia w UMCS obowiązuje studentów napisanie pracy magisterskiej. Opiekunem pracy jest samodzielny pracownik naukowy (z tytułem profesora lub ze stopniem doktora habilitowanego). Rada Wydziału może zezwolić na powierzenie takich obowiązków adiunktom. Wysoko oceniamy fakt, że seminaria magisterskie prowadzone są w bardzo małych (do 8 osób) grupach.

Komisja nie widzi żadnych nieprawidłowości w wyłanianiu tematów prac magisterskich. Zgłaszamy jednak zastrzeżenie do prowadzenia egzaminów magisterskich. Próbką protokołów egzaminów magisterskich wskazuje na to, że wszystkie pytania, które otrzymuje egzaminowany są zbyt ściśle związane z napisaną przez niego pracą. Praktyka egzaminowania magistranta wyłącznie z tematyki związanej z pracą, jest, co gorsza, zgodna z Regulaminem Studiów UMCS i Uchwałą Rady Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS z dnia 26 IX 2008 r. oraz z dnia 10 II 2010 roku. Zgodnie z tymi uregulowaniami „Na egzaminie dyplomowym student otrzymuje nie mniej niż trzy pytania dotyczące teoretycznych i metodologicznych zagadnień związanych z problematyką przedłożonej pracy”. Tymczasem, egzamin powinien weryfikować całość wiedzy psychologicznej, a nie jedynie orientację studenta w problematyce pracy. Pytania z tego zakresu mogą, a nawet powinny, się pojawiać, ale nie jako jedyne.

Komisja uznaje zastany stan rzeczy za niewłaściwy i postuluje pilną zmianę zarówno przepisów, jak i stosowanych praktyk egzaminacyjnych.

Pewne zastrzeżenia budzi też (powszechny, niestety w większości polskich uczelni) zwyczaj bardzo rzadkiego używania pełnej skali ocen zarówno przy egzaminach magisterskich, jak i ocenie pracy. Stopień dostateczny jest absolutnym wyjątkiem, dominują oceny bardzo dobre.

Innym zastrzeżeniem jest odstępianie w pewnych wypadkach od założenia, że promotorem pracy magisterskiej z psychologii powinien być psycholog (a co najmniej ktoś, kto ma stopień naukowy z dyscypliny psychologia).

Zastrzeżenie budzi fakt, że zaledwie 5% losowo wybranych prac magisterskich podlega ocenie przez program antyplagiatowy. Plaga plagiatów, jaka ostatnio przetacza się przez Polskę wskazuje na konieczność objęcia sprawdzaniem wszystkich prac magisterskich.

2.4. Ocena zdefiniowanych przez uczelnię efektów kształcenia, w tym ich zgodności ze standardami kształcenia i realizowanym programem

Nie ma wątpliwości, że Instytut Psychologii UMCS wyposaża absolwentów w rzetelną wiedzę psychologiczną, zgodną ze standardami kształcenia dla kierunku psychologia. W szczególności, dobre programy specjalności wydają się zapewniać absolwentom kompetencje w tych dziedzinach współczesnego życia, w których zatrudniani są psychologowie.

3. Ocena organizacji i realizacji procesu dydaktycznego.

3.1. Ocena stosowanych metod dydaktycznych i trafności ich doboru ze zwróceniem szczególnej uwagi na metody i techniki kształcenia na odległość oraz technologie informatyczne, zakres i treść pracy własnej studenta, innowacyjność prowadzonych zajęć dydaktycznych, a także potrzeby osób niepełnosprawnych.

Materiały raportu samooceny, rozmowy z pracownikami i studentami, hospitacje, także dane z częściowych etapów kształcenia, wskazują, że stosowane są zróżnicowane metody (wykłady, ćwiczenia, seminaria, konwersatoria, warsztaty i laboratoria) kształcenia. Są one odpowiednio dostosowane do treści zajęć i do zakładanego celu kształcenia, zgodnie z wybranym przez studenta programem i planem studiów. Cechą szczególną i wyróżniającą są dwie formy wykładów: tzw. informacyjne, zgodne z tradycyjnym liniowym przekazem treści oraz problemowe, angażujące w bezpośredni sposób zdolności i umiejętności studentów. Zajęcia obficie wykorzystują technologie informatyczne. Na poziomie kształcenia specjalistycznego dominują metody praktyczne sprzyjające kształtowaniu umiejętności dziedzinowych: ćwiczenia laboratoryjne, metoda projektów, seminarium empiryczne, warsztaty i treningi grupowe, ćwiczenia terenowe, gry symulacyjne. Uruchomione są także metody i techniki kształcenia na odległość. Wydział Pedagogiki i Psychologii przygotował i zrealizował szkolenia nt: „Projektowanie i realizacja zajęć w systemie e-learning, I st.” Projekty z metod kształcenia na odległość są zatwierdzane w ramach programu nauczania. Przechodzą też kontrolę metodyczną u wydziałowego koordynatora ds. e- learningu. Organizacja zajęć zdalnego nauczania ma strukturę modułową (1 moduł odpowiada 5 godz. zajęć tradycyjnych). Zdalnie można realizować do 40% zajęć z danego przedmiotu.

Wszystkie projekty, plany i materiały dotyczące organizacji studiów są dostępne w komunikacji elektronicznej.

Instytut nie ma specjalnej oferty dla studentów niepełnosprawnych. IP UMCS mieści się w budynkach objętych kontrolą konserwatorską. To ogranicza inwestycje budowlane niezbędne w przygotowaniu warunków kształcenia tych osób. W pojedynczych przypadkach studentów z niepełnosprawnością dotychczas obowiązują te same zasady studiowania co

pozostałych. Na Wydziale osobą, do której mogą oni zgłaszać swoje problemy jest Pełnomocnik Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych; w Instytucie – opiekun roku.

3.2. Ocena dostępności i jakości sylabusów

Instytut Psychologii zadbał o poprawne sporządzenie i bezproblemową dostępność sylabusów. Są sporządzone według jednolitego wszechstronnego wzorca, unowocześniane po każdym cyklu kształcenia.

3.3 Ocena sposobu realizacji i systemu kontroli praktyk

Od bieżącego roku akademickiego każdy student po czwartym roku odbywa 4-tygodniową wakacyjną praktykę zawodową zgodnie z profilem swojej specjalności w wymiarze 100 godzin. (Dotychczas rolę praktyk spełniały ćwiczenia terenowe i obozy naukowe). Zasady odbywania praktyk określa Regulamin Praktyk przyjęty Uchwałą Rady Wydziału z dn. 19.03.2010 r.)

Powołany przez Dziekana Wydziału opiekun praktyk wspólnie z przedstawicielami trzech specjalności opracowują programy praktyk.

Cele praktyk:

- a) Poznanie specyfiki pracy w instytucjach/organizacjach związanych ze studiowaną specjalnością
- b) Weryfikacja dotychczasowych efektów kształcenia w środowisku potencjalnego zatrudnienia
- c) Poznanie oczekiwań i wymagań ewentualnych przyszłych pracodawców
- d) Nawiązywanie kontaktów i prezentowanie pracodawcom wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych studentów
- e) Doskonalenie umiejętności pracy w zespole i organizacji pracy własnej
- f) Gromadzenie materiałów pomocnych w kontynuowaniu studiów i pracy zawodowej

Instytut mnoży starania o powiększenie pola praktyk o nowe instytucje i programy. Wiąże te inicjatywy z powiększeniem własnych zobowiązań względem instytucji, z którymi zawiera umowy o praktyki. Oferuje im mianowicie różne formy szkoleń, konsultacji i badań z zakresu programów naukowych i specjalności ujętych w programie studiów. Dotyczy to głównie Kuratorium Oświaty, szpitali. Regulamin przewiduje możliwość indywidualnego ustalenia miejsca odbywania praktyki przez studenta. Warunkiem zaliczenia praktyki jest wywiązanie się z zadań sformułowanych w programie praktyki, przedłożenie przez studenta „dziennika praktyk” i opinii opiekuna z ramienia instytucji (według ujednoliconego wzoru).

Zaliczenia praktyki dokonuje opiekun z ramienia Wydziału, który sprawuje nadzór (w tym hospitację) nad jej przebiegiem. Zespół oceniający wysoko szacuje sposób realizacji i system kontroli praktyk.

3.4. Ocena organizacji studiów (rozkład czasowy oraz obsada i koncentracja zajęć, sesje egzaminacyjne, analiza obciążeń studenta)

Plan i organizacja studiów jest solidnie skonstruowana, ma mocne, funkcjonalne podstawy, zaplecze, wyposażenie. Rozkład czasowy jest skoordynowany z sekwencyjnością poszczególnych kursów. Semestry liczą od 270 do 330 godzin zajęć. Rozpiętość różnic ma źródło w zajęciach, na niektórych semestrach, terenowych i obozach naukowych. Dzienna gospodarka czasem jest harmonijna, proporcjonalna w poszczególnych dniach. Nie da się - rzecz prosta - kompletnie ujednolicić proporcji zajęć między semestrami. Wakacyjne praktyki stanowią dodatkową okoliczność różnicy w koncentracji pracy i rozkładu pracy własnej studenta. Sesje są zorganizowane wedle przyjętego w uniwersytecie planu pracy w danym roku akademickim. Ich organizacja przestrzega zasady proporcjonalności egzaminów do innych form zdobywania ocen zrealizowanych kursów i przedmiotów.

3.5. Ocena hospitowanych zajęć

Zajęcia są prowadzone wedle uniwersyteckiego wzorca, dobrze przygotowane, stymulujące, z bogatym technologicznie aparatem elektronicznym. Ogromna aktywność studentów. Nieporozumieniem jednak jest powierzanie niektórych przedmiotów osobom z nikłym lub żadnym dorobkiem naukowym z zakresu danego przedmiotu (Psychologia osobowości, Psychologia rozwoju w cyklu życia, Psychologia różnic indywidualnych, Metodologia).

Wnioski: Instytut Psychologii UMCS we wszystkich składnikach i fazach kształcenia dobrze przygotowuje zasoby i ludzi, koncepcje, struktury i instytucje nauczania. Ich konstrukcja i procedury umożliwiają osiągnięcie celów kształcenia. Instytut spełnia formalne i merytoryczne wymagania prowadzenia studiów psychologicznych. Dysponuje narzędziami i materiałami wystarczającymi do osiągnięcia efektów w zakresach określonych programem, planem i organizacją studiów. Należy wszelako zwrócić baczną uwagę na przygotowanie procedur rekrutacyjnych odpowiadających specyfice tych studiów, także procedur i rzeczywistej praktyki końcowych egzaminów magisterskich. Okolicznością krytyczną jest, w kilku przypadkach, koordynacja kompetencji zawodowej poszczególnych osób z prowadzonymi przez nie kursami.

Koncepcja kształcenia wyczerpuje treści, cele i zadania, profile, wiedzę, umiejętności i kompetencje definiowane dla ról profesjonalnych psychologa, Przyjęte specjalności, współmiernie do swych pól naukowych i dydaktycznych konfigurują harmonijnie poszczególne składniki koncepcji kształcenia. Zakładane w nich efekty są osiąmane w procedurach i procesach kontrolowanych wedle uniwersyteckiego, wzorca w sensie formalnym (regulaminy, statut) i merytorycznym. Co się tyczy procedury egzaminów końcowych, wnosimy o poszerzenie zasad weryfikacji wiedzy i kompetencji studenta. Że w ogólności studenci otrzymują różne oceny i osiągają w różnym stopniu zakładane efekty kształcenia, nie śmiemy się dziwić, oceniać ani podejmować ambitnej analizy tego zjawiska, by dojść do pesymistycznego banału, iż to, co zachodzi, jeśli zachodzi, to zachodzi.

Część III. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia

1.Opis i ocena wewnętrznych procedur zapewnienia jakości kształcenia odnosząca się do:

1. struktury organizacyjnej wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz stosowanej polityki i procedur w zakresie zapewnienia jakości.

Dokumentem stanowiącym podstawę działań zmierzających do podnoszenia jakości kształcenia jest zatwierdzony przez Radę Wydziału (Uchwała z dn. 29.01.2010r.) Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia, wspólny dla obu Instytutów będący elementem Strategii Rozwoju Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS w Lublinie. Dokument określa :

- Zasady rekrutacji i kształcenia studentów i doktorantów
- Organizację procesu kształcenia i obsługi, w tym warunki prowadzenia zajęć dydaktycznych
- Ocenę i weryfikację programów studiów i efektów kształcenia
- Warunki socjalno-bytowe studentów i doktorantów
- Zasady mobilności studentów, doktorantów i pracowników
- Jakość obsługi administracyjnej studentów i doktorantów
- Informacje na temat kształcenia i uzyskiwanych kwalifikacji
- Procedury badania kariery zawodowej absolwentów
- System premiowania wyróżniających się pracowników, studentów i doktorantów
- Zadania Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia
- Podstawy prawne wszystkich elementów Systemu

System zapowiadany dokumentem jest tak różnorodny, że wymusza autonomizację swych składników. Jako że jest w fazie początkowej (działa od półtora roku) - można rzecz-sprawdza swą użyteczność. Opinia ZO o formalnej stronie tego przedsięwzięcia i dotychczasowych wynikach jest pozytywna.

2. okresowych przeglądów planów i programów nauczania oraz ich efektów (np. adekwatności konstrukcji oraz treści realizowanych planów i programów nauczania w kontekście zamierzonych efektów kształcenia, uwzględnienie specyfiki poziomów kształcenia i form studiów, formalnych procedur zatwierdzania programów nauczania, udziału studentów w działaniach dotyczących zapewnienia jakości, opinii zwrotnych od pracodawców, przedstawicieli rynku pracy oraz innych organizacji). Działania te podejmowane są corocznie.

Plany studiów w Instytucie Psychologii opracowuje Instytutowa Komisja Dydaktyczna, w skład której wchodzi przedstawiciele wszystkich zakładów. Opracowane plany są opiniowane przez Wydziałowy Samorząd Studentów, Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia a następnie zatwierdzane przez Radę Instytutu, Radę Wydziału i Rektora UMCS. Organy opiniodawcze i decyzyjne analizują zgłaszane projekty pod względem merytorycznym i formalnym.

Za merytoryczną stronę programów nauczania odpowiadają kierownicy zakładów. Programy zajęć opracowywane przez pracowników podlegają pisemnej akceptacji kierownika zakładu. Strona formalna sprawdzana jest także przez Komisję Dydaktyczną. Sylabusy opracowywane są według wzoru ujednoliconego na całej Uczelni. Bieżący rok akademicki jest okresem wdrożeniowym realizacji zarządzenia nr 39/2010 Rektora UMCS (z dn. 12.07.2010 r.). Wszystkie programy zostają wprowadzone do Uczelnianego Katalogu Przedmiotów (www.sjk.umcs.lublin.pl). Niezależnie od tego wszystkie programy zamieszczone są w Informatorze ECTS i opublikowane na stronie internetowej Instytutu. Ponadto pracownicy mają obowiązek przedstawienia studentom szczegółowej wersji programu i jasnego określenia wymagań do zaliczenia w ciągu dwóch pierwszych tygodni każdego semestru .

Terminy egzaminów, ustalane wspólnie ze studentami, pracownicy zgłaszają w sekretariacie. Harmonogram egzaminów przekazywany jest do Dziekanatu i udostępniany studentom (tablica ogłoszeń, Internet).

3.oceniania studentów (np. stosowanych form i kryteriów weryfikacji wiedzy oraz oceny wyników kształcenia)

System oceniania studentów określa Regulamin Studiów, który przewiduje następującą skalę ocen: bardzo dobry, dobry plus, dobry, dostateczny plus, dostateczny i niedostateczny.

Indywidualne osiągnięcia oceniane są także w systemie punktowym w oparciu o standardy Europejskiego Sytemu Transferu i Akumulacji Punktów ECTS

Ukończenie jednego roku studiów wymaga zgromadzenia 60 punktów, co oznacza zaliczenie kursów obligatoryjnych przewidzianych na dany rok i wybranych fakultetów.

Zasady przyznawania punktów ECTS

Punkty przyznaje się za wszystkie zaliczone kursy obligatoryjne i fakultatywne z wyjątkiem wychowania fizycznego. Kredyt wyjściowy stanowi 1 punkt za zaliczenie 15 godz. zajęć. Następnie przydzielono punkty dodatkowe według zasad:

1 – 3 punkty – przedmiot kończący się egzaminem (w zależności od czasu trwania kursu)

1 – 3 punkty – nakład pracy studenta (w zależności od form zajęć, rodzajów prac laboratoryjnych i terenowych: sprawozdania z badań, diagnozy, programy terapii, eksperymenty oraz od obszerności i dostępności literatury przedmiotu).

Wyjątek stanowią: obóz naukowy (4pkt), przedmioty specjalnościowe (łącznie 30pkt.), ćwiczenia terenowe (16 pkt), praca magisterska i egzamin magisterski (20 pkt).

Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest spełnienie wymagań określonych w programie nauczania. Podstawą oceny z przedmiotu kończącego się egzaminem jest wynik egzaminu pisemnego lub ustnego. Ponadto na ocenę końcową z przedmiotu ma wpływ ocena rocznej /semestralnej pracy studenta w trakcie wszystkich zajęć z danego przedmiotu. Składnikami tej oceny są: aktywny udział w zajęciach, wyniki sprawdzianów bieżących, efekty ćwiczeń praktycznych (projekty, diagnozy, analizy), prace semestralne, eseje. Wśród form oceniania znajdują się śródsemestralne i końcowe testy kontrolne, oraz praktyczne sprawdziany umiejętności prowadzone przez nauczyciela obserwującego pracę studenta na ćwiczeniach terenowych i obozie naukowym w kontakcie z pacjentem, klientem i innymi osobami.

4. zapewnienia jakości kadry dydaktycznej (np. okresowych ocen pracowników, hospitacje, ankiet dla studentów oceniających zajęcia dydaktyczne, częstotliwość ankietyzacji)

Kierownicy zakładów, dziekan i prodziekani prowadzą hospitacje zajęć pracowników mające na celu oprócz oceny, pomoc, zwrócenie uwagi na możliwości doskonalenia sposobów pracy. Okresowe, coroczne oceny pracowników dokonywane są przez Komisję

Wydziałową według procedury jednolitej dla całej Uczelni. Pracownik wypełnia ankietę oceny, przedstawia ją kierownikowi zakładu, który dokonuje własnej oceny. Komisja oceniająca po zapoznaniu się z ankietą i przeprowadzeniu rozmowy z pracownikiem formułuje ocenę końcową. Pracownik zapoznaje się z ocenami i ma prawo odwołania się. Wszystkie oceny pracowników zatwierdza Rada Wydziału.

Jedną z form oceny służącą podnoszeniu jakości kształcenia są ogólnouniwersyteckie ankiety studenckie. Opracowaniem ankiet zajmuje się Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia, w skład którego wchodzi osoby z różnych wydziałów, w tym przedstawiciele studentów. Ankiety przeprowadzane są w każdym semestrze, a wyniki przekazywane są Dziekanowi Wydziału.

5. form wsparcia studentów (np. informacji o wsparciu ze strony nauczycieli akademickich, w tym opiekunów roku oraz pracowników administracyjnych, ankiet dla studentów dotyczących pracy administracji).

Komunikacja wewnątrzinstytutowa, także na forum Wydziału i szerzej, Uniwersytetu pomyślnie wspiera działania studentów we wszystkich dotyczących ich zagadnieniach. Najsamprzód dotyczy to planu i organizacji studiów. Po wtóre, opieki naukowej. Po trzecie, spraw osobistych studentów. Kooperacja na tych polach jest zgoła wzorowa. Ale, jak notujemy w analizie kwestii formalnych w sprawach studenckich pojawiają się mankamenty.

6. stosowanego systemu informacyjnego (np. gromadzenia, analizowania i wykorzystywania informacji o poziomie zadowolenia studentów oraz o wynikach kształcenia osiągniętych przez studentów, możliwościach zatrudnienia absolwentów itp.)

Z tym jest dość typowo, aż za bardzo. Środowisko studentów w ogromnym stopniu także na studiach stacjonarnych jest zaangażowane zawodowo, co w części ogranicza ich aktywność studencką. Pojawia się zjawisko obojętnienia i dystansowania względem postulatów wysokich aspiracji ściśle uniwersyteckich. Równocześnie w części tego środowiska wyrażana jest satysfakcja z lepszych warunków zaspakajania potrzeb naukowych i zawodowych na terenie tego Instytutu niż w innych uczelniach w mieście. System informatyczny ma w tym udział rozstrzygający.

7. publikowania informacji (np. dostępu do aktualnych i obiektywnych informacji na temat m.in. oferty kształcenia, posiadanych uprawnień, stosowanych procedur toku studiów, planowanych efektów kształcenia).

Instytut oferuje wszystkie dostępne środki komunikacji, upowszechniania informacji, konsultacji i ekspertyz w dziedzinach sobie właściwych dla pracowników i studentów. Opinie o nich są pozytywne.

Powyżej odnotowane uwagi są potwierdzone w rozmowach z dyrekcją Instytutu i osobami odpowiedzialnymi za praktykę systemu jakości kształcenia.

2. Opinie prezentowane na spotkaniach.

2.1. Opinie studentów na temat wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz efektywności działań podejmowanych w tym zakresie w uczelni

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia działa na podstawie uchwały nr XXII-12.03/09 Senatu Uniwersytetu Marii Curie – Skłodowskiej z dnia 25 listopada 2009.

W Instytucie Psychologii przeprowadzone są ankiety wśród studentów i absolwentów poszczególnych typów studiów, nauczycieli akademickich oraz pracowników obsługujących proces kształcenia. Ankiety oceny nauczycieli akademickich przeprowadza się każdorazowo po zakończeniu zajęć z przedmiotu na danym roku i kierunku studiów a ankiety oceny pracowników obsługujących proces dydaktyczny przeprowadza się nie rzadziej niż raz w roku po zakończeniu zajęć w danym semestrze lub roku. Dzięki temu studenci mają realny wpływ na jakość prowadzonych zajęć. ZO podkreśla znaczenie tych procedur dla systemu zapewnienia jakości kształcenia uznając ich pozytywne efekty.

Studenci widzą pozytywne skutki ankietyzacji. Po ankietyzacji zmieniane są przede wszystkim sposoby prowadzenia zajęć na ciekawsze. Studenci są również członkami Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia oraz Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. Przewodniczący Samorządu na Wydziale Pedagogiki i Psychologii ma wgląd do wyników ankiet. Taka praktyka zapewnia wszechstronną komunikację, zaangażowanie i w granicach określonych formalnie, skuteczny wpływ studentów na dydaktykę.

2.2. Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich w czasie spotkania z zespołem oceniającym na temat wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz efektywności działań podejmowanych w tym zakresie w uczelni.

Pracownicy akceptują stosowany system. Uznają jednocześnie, że rola relacji interpersonalnych jest równie stanowcza. System jest formalnie i merytorycznie sprawny, choć przepuszcza odchylenia tak samo łatwo, jak automatyzuje procedury czyniąc je zajęciem

dla praktyki zrutynizowanej. Eskapizm takich procedur jest oceną i tak nadmiernie łagodną, tedy postuluje się raczej solidne uprawianie nauki i dydaktyki bez chorobliwej biurokratycznie pewności, iż systemy cokolwiek zapewnią. Na szczęście owa pewność nie jest postawą pracowników Instytutu, przeciwnie, jest przedmiotem krytycznej uwagi.

3. Informacja na temat działalności Biura Karier, monitorowania losów absolwentów i ocena podejmowanych w uczelni działań w tym zakresie.

Istotnie, badaniem losów absolwentów, podobnie jak kontaktami z pracodawcami zajmuje się Biuro Karier UMCS. (Pracownicy Biura są absolwentami Instytutu Psychologii UMCS). Dotychczasową ich okazjonalność zastępuje systematyczna robota. W roku 2010 roku Biuro Karier podejmuje badania absolwentów w dniu wręczania im dyplomów. Po pół roku zostaną rozesłane ankiety przygotowane przez Biuro Karier wspólnie z Uczelnianym Zespołem ds. Jakości Kształcenia.

Biuro Karier udziela wsparcia absolwentom w procesie poszukiwania pracy.

Oferty pracy - Biura Karier- dla osób z wykształceniem psychologicznym w roku 2009

Stanowisko	Instytucja	Liczba ofert
Psycholog (k/m)	fundacje i firmy szkoleniowo doradcze projekty UE	5
Doradca Zawodowy	Instytucje rynku pracy, firmy szkoleniowe realizujące programy ze środków UE	7
Trener/Trenerka	Organizacje non profit, firmy i instytucje edukacyjne, szkoleniowe	19
Specjalista ds. zasobów ludzkich	Firmy komercyjne, agencje pośrednictwa pracy	5
Organizacja szkoleń i procesów programów doradczych, rekrutacja beneficjentów w projektach realizowanych ze środków UE	Instytucje i szkoleniowe programy ze środków UE	9

Informacje na temat oferty kształcenia w Instytucie Psychologii rozpowszechniane są za pomocą Internetu, drogą mailową, przez kontakty z mediami, spotkania w ramach „Otwartych Drzwi” UMCS i Instytutu. W 2009 roku wydana została publikacja książkowa pt. „Wczoraj, dziś i jutro. Historia i przyszłość Instytutu Psychologii UMCS w Lublinie”. Praca Biura Karier istotnie inicjuje nowy rodzaj wspomagania studentów i absolwentów Instytutu Psychologii. Jest instytucją tym bardziej potrzebną im bardziej jej wyniki dają się zastosować także w organizacji studiów.

Wnioski: Sposobem tradycyjnym w najlepszym tego słowa znaczeniu Instytut Psychologii stawia nowoczesne zadania jakości kształcenia. Spełnia jego wymagania krytycznie i wielostronnie, elastycznie rozwiązując kłopotliwe jego składniki. Formalizując jego organizację przeznacza jej to, co formalizacja zdoła udźwignąć. Stawia bardziej na relacje personalne, zaangażowanie osób, jakość ludzi z użyciem technologii i rzeczy. Umie adaptować reguły i sprawuje nad nimi racjonalną kontrolę. Wyniki procedur ogólnouczeniowych analizuje w świetle profesjonalnej wiedzy eksperta. Słowem, system zapewnienia jakości kształcenia działa na poziomie swej dobrze skrojonej funkcjonalności zostawiając miejsce dla tego, co buduje jakość kształcenia poprzez relacje interpersonalne.

Część IV. Nauczyciele akademicy.

1. Ocena rozwoju kadry i prowadzonej w jednostce polityki kadrowej.

Liczba nauczycieli akademickich jednostki:

Tabela nr 3. (stan na dzień 30.11.2010)

Tytuł lub stopień naukowy albo tytuł zawodowy	Razem	Liczba nauczycieli akademickich, dla których uczelnia stanowi			
		Podstawowe miejsce pracy*		Dodatkowe miejsce pracy*	
		Mianowanie	Umowa o pracę	Umowa o pracę	
				W pełnym wymiarze czasu pracy	W niepełnym wymiarze czasu pracy
Profesor	9	2	4	3	0
Doktor habilitowany	20	16	4	0	0
Doktor	115	108	7	0	0
Pozostali	27	26	1	0	0
Razem	171	152	16	3	0

Wnioski: W ramach Wydziału Pedagogiki i Psychologii jest zatrudnionych 171 nauczycieli akademickich w pełnym wymiarze czasu pracy, w tym 9 profesorów tytularnych, 20 ze stopniem naukowym doktora habilitowanego, 115 ze stopniem naukowym doktora oraz 27 magistrów. Dla 168 nauczycieli akademickich pracujących w jednostce (98%) Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy.

Bardzo wyraźny trzon ogółu kadry Uczelni stanowią osoby ze stopniem naukowym doktora (67%). Profesorowie stanowią 5%, doktorzy habilitowani - 12%, a osoby z tytułem zawodowym magistra – 16%. Przedstawione dane jednoznacznie wskazują, iż Wydział

Pedagogiki i Psychologii jest jednostką wiążącą plany i nadzieje z rozwojem własnej, młodej kadry naukowo-dydaktycznej.

Liczba stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez pracowników jednostki w ostatnich pięciu latach, z wyodrębnieniem stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez pracowników prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku.

Tabela nr 4.

Rok	Doktoraty	Habilitacje	Tytuły profesora
2006	11 (5)	0 (0)	0 (0)
2007	2 (1)	3 (2)	0 (0)
2008	3 (1)	0 (0)	1 (0)
2009	2 (1)	4 (4)	1 (0)
2010	1 (0)	3 (3)	0 (0)
Razem	32 (8)	10 (9)	2 (0)

Wnioski: Dostrzegalny jest dosyć regularny rozwój naukowy kadry Wydziału Pedagogiki i Psychologii. Należy jednak zwrócić uwagę, że większość (61%) uzyskanych stopni i tytułów naukowych jest udziałem osób niezwiązanych z ocenianym kierunkiem. Niemniej wskaźnik rozwoju kadry dla Instytutu Psychologii jest dość wysoki (9 habilitacji i 8 doktoratów w ciągu pięciu ostatnich lat). Mówi o systematycznej zastępowalności kadry w poszczególnych grupach zatrudnienia i daje podstawy pozytywnej oceny stabilności kadry.

2. Ocena wymagań dotyczących minimum kadrowego ocenianego kierunku:

- formalno-prawnych

W teczkach osobowych znajdują się dokumenty pozwalające na uznanie deklarowanych tytułów i stopni naukowych.

Wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w § 8 ust. 1 - 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 144, poz. 1048, z późn. zm.).

Oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego pozwoliły na stwierdzenie, że spełnione są warunki art. 9 ust. 4 ustawy.

- merytorycznych, oraz

W tabeli umieszczonej w załączniku zestawione są niezbędne informacje do sformułowania oceny kompetencji naukowych poszczególnych pracowników, prowadzących zajęcia na studiach na kierunku psychologia w UMCS i korespondencji tych kompetencji z realizowanymi przez nich zajęciami akademickimi. W przypadku ocen „Nie akceptujemy” i „Akceptujemy z zastrzeżeniem” – wyjaśnienie decyzji podane jest pod tabelą.

- sformułowanie jednoznacznego wniosku dotyczącego spełnienia wymagań w zakresie minimum kadrowego.

Instytut spełnia wymagania merytoryczne minimum kadrowego. Spośród zgłoszonych do minimum kadrowego 42 osób, akceptujemy 36. Nie akceptujemy dwóch osób z grupy doktorów habilitowanych i czterech z grupy doktorów. Wyjaśnienia decyzji podano w załączniku pod tabelą j.w.

3.Ocena spełnienia wymagań dotyczących relacji pomiędzy liczbą nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów

Instytut Psychologii UMCS w Lublinie spełnia, przewidziane (wg Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 VII 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia) wartości wskaźnika liczby pracowników prowadzących zajęcia na kierunku psychologia i zaliczonych do jego minimum kadrowego w stosunku do liczby studentów. Wg rozporządzenia powinna to być liczba nie mniejsza niż 1/180. W UMCS w Lublinie mamy wskaźnik wyraźnie lepszy.

(A) Liczba studentów: 759

(B) Liczba pracowników zaliczonych przez jednostkę 42

Stosunek obu parametrów (B/A) 1/18

(C) Liczba pracowników zaliczonych do minimum przez Komisję Akredytacyjną:

Stosunek obu parametrów (C/A): 1/24

Choć więc wskaźnik wyliczony przez Komisję jest nieco niższy, niż wynikałby z Raportu Samooceny, nadal jest bardzo korzystny.

4. Ocena obsady zajęć dydaktycznych, w tym zgodności tematyki prowadzonych zajęć z posiadanym dorobkiem naukowym, a także dostępności nauczycieli akademickich, udziału wykładowców z zagranicy oraz praktyki gospodarczej i społecznej

Ocena zgodności kompetencji pracowników dydaktycznych, prowadzących wykłady na kierunku „psychologia” w świetle ich udokumentowanego dorobku naukowego (analiza zgodna z wyodrębnieniem treści podstawowych i kierunkowych w załączniku nr 87 Rozporządzenia MNiSW). Niemniej warto zaproponować pewne zmiany w zakresie obsady personalnej niektórych kursów, nadzwyczaj ważnych z perspektywy kształcenia psychologów. I tak, bardzo niepokojące jest powierzanie kluczowych wykładów (psychologia społeczna, psychologia osobowości, psychologia rozwoju w cyklu życia, psychologia różnic indywidualnych) osobom nie mającym publikacji naukowych z tego obszaru. Jednocześnie, wśród kadry pomocniczej są młodzi badacze, legitymujący się niezłym dorobkiem w tych obszarach. Rekomendujemy zasadnicze zmiany w przydziale zajęć już od najbliższego roku akademickiego.

A. GRUPA TREŚCI PODSTAWOWYCH

Treści kształcenia w zakresie:

1. Filozofii z elementami logiki
nie akceptujemy
2. Biologicznych podstaw zachowań
-akceptujemy
3. Wprowadzenia do psychologii i historii myśli psychologicznej
 - 3 a – Wprowadzenie do psychologii – akceptujemy
 - 3 b – Historia myśli psychologicznej – akceptujemy
4. Metodologii badań psychologicznych i statystyki
 - 4a – Metodologia badań psychologiczny – nie akceptujemy
 - 4b – Statystyka w psychologii – nie akceptujemy

5. Etyki zawodu psychologa – akceptujemy

B. GRUPA TREŚCI KIERUNKOWYCH

Treści kształcenia w zakresie:

1. Procesów poznawczych – akceptujemy
2. Emocji i motywacji – akceptujemy
3. Osobowości – akceptujemy (z zastrzeżeniem)
4. Psychologii różnic indywidualnych – nie akceptujemy
5. Psychologii społecznej – nie akceptujemy
6. Psychologii rozwoju człowieka w cyklu życia – akceptujemy (z zastrzeżeniem)
7. Psychometrii – nie akceptujemy
8. Diagnostyki psychologicznej – akceptujemy
9. Pomocy psychologicznej – akceptujemy
10. Psychopatologii – akceptujemy

Komentarze w przypadkach zastrzeżeń

Brak akceptacji i zastrzeżenia wynikają dokładnie z tych samych przyczyn, które zostały sformułowane w punkcie IV.3 w którym analizowaliśmy powody nie zaliczania pracowników naukowo-dydaktycznych do minimum kadrowego na kierunku „Psychologia” w UMCSie. Powtórzmy tu jednak jeszcze raz, że Jednostka powinna dbać o korespondencję między osiągnięciami publikacyjnymi pracowników w poszczególnych subdyscyplinach psychologii, a przedmiotami, których oni nauczają. W kilka przypadkach brak takiej relacji, w kilku innych – jest ona bardzo słaba. Należy pilnie poprawić ten element kształcenia studentów psychologii w Uniwersytecie im. Marii Curie-Skłodowskiej.

5. Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich w czasie spotkania z zespołem oceniającym

a) W sprawie warunków pracy i studiów: uniwersytet oferuje, Instytut zaś transmituje oferty i warunki uniwersyteckie na dobrym poziomie. Idzie o program inwestycyjny. Ten jest słamazarny. Co prawda uniwersytet był w dość opłakanym stanie finansowym i zdołał wzorowo zeń wyjść, jednak odbija się to na projektach rozwojowych.

b) W sprawie standardów i minimów kształcenia: psychologia na UMCS ma solidną podstawę organizacyjną i osobową. Realizowane standardy wchłaniają bezkolizyjnie programy naukowe.

c) W sprawie systemu zapewniania jakości kształcenia - jak w części III p 2.2

d) w sprawie szans rozwojowych: Instytut otwiera się na szeroką współpracę z innymi ośrodkami kształcenia psychologów w Lublinie i regionie. W dziedzinie badań realizuje wiele projektów we współpracy z innymi uczelniami i instytutami. Udział pracowników w grantach jest umiarkowany (10 w ostatnich pięciu latach).

e) W sprawie konkurencyjności i innowacyjności dydaktyki i badań: Instytut jest promotorem oryginalnych badań w dziedzinach definiujących specjalności. Ma wszelkie gwarancje stabilnego rozwoju, wszelkie zasoby utrzymania wysokiej pozycji w uniwersytecie i całym szkolnictwie wyższym w Polsce. Stopień zainteresowania studiami nie maleje.

6. Ocena prowadzonej dokumentacji osobowej nauczycieli akademickich.

Teczki osobowe nauczycieli akademickich spełniają wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie zakresu prowadzenia przez pracodawców dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy oraz sposobu prowadzenia akt osobowych pracownika (Dz. U. Nr 62, poz. 286 z późn. zm.).

Kopie dyplomów znajdujące się w teczkach zostały poświadczone za zgodność z oryginałem. Akty mianowania oraz umowy o pracę zawierają wymagane prawem elementy.

We wszystkich teczkach znajdują się aktualne zaświadczenia o odbytych badaniach lekarskich oraz aktualne zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

Uczelnia stosuje wzór oświadczenia stanowiący Załącznik nr 2 do Uchwały Nr 828/2008 Prezydium PKA z dnia 27 listopada 2008 r. w sprawie kryteriów oceny spełnienia wymagań w zakresie minimum kadrowego.

*Wskazana jest większa **skrupulatność przy wypełnianiu oświadczeń** o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego. Należy odpowiednio wypełniać wszystkie rubryki oświadczenia tak, ażeby żadna nie pozostała pusta.*

Wnioski: Jednostka z naddatkiem spełnia kryteria ilościowe dotyczące minimum kadrowego dla kierunku „psychologia”. Kadra naukowa stanowi mocną stronę Instytutu. Dynamika jej wzrostu pozwala elastycznie konstruować programy dydaktyczne i naukowe. Zastrzeżenia, nie zapowiadające wszelako zasadniczego zmierzchu możliwości, budzą niektóre obsady prowadzonych zajęć. Można je skorygować względnie łatwo, bez zawilości. Kryteria formalne są spełnione, choć wskazujemy na potrzebę większej dbałości w wypełnianiu dokumentacji spraw kadrowych. Okolicznością podstawową jest spójność kompetencji z programami naukowymi i dydaktycznymi. Ta pozwala, w obecnych warunkach kadrowych, na dojście do zakładanych efektów kształcenia bez zaburzeń.

CZĘŚĆ V Działalność naukowa i współpraca międzynarodowa

1. Ocena działalności naukowej, ze szczególnym uwzględnieniem badań związanych z ocenianym kierunkiem studiów, a także ich finansowania, uzyskiwanych grantów i systemu wspierania własnej kadry. Ocena dorobku wydawniczego i wdrożeniowego. Nagrody za wyniki w pracy naukowej.

Instytut Psychologii UMCS jest częścią Wydziału Pedagogiki i Psychologii, którego ocena parametryczna przeprowadzona przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego wypadła na poziomie kategorii 3. W swojej grupie jednorodnej (N4 - Nauki Społeczne) Wydział zajął 48. miejsce na 61 poddanych parametryzacji. Bez wątpienia jest to wynik bardzo słaby.

W szczególności zdziwienie w konfrontacji z tym słabym wynikiem budzi informacja z Raportu Samooceny, że tylko w latach 2008-2009 Wydział miał 8 publikacji na tzw. Liście Filadelfijskiej... Z informacji Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego wynika, że w całym okresie parametryzacji (tj. za lata: 2005-2009) Wydział uzyskał 100 punktów za publikacje na tej liście http://www.nauka-polska.pl/shtml/ocena_2010/N4/598.shtml.

Nawet przyjmując, że były to publikacje najniżej punktowane (po 13 pkt.) i wszystkie miały miejsce właśnie w podanych dwóch latach, liczba 8 publikacji przekraczałaby ten wskaźnik.

Kilka (realnie patrząc, zapewne około pięciu) publikacji z listy filadelfijskiej w okresie pięciu lat to dorobek jak na tak duży wydział nader skromny. Fakt, że takie publikacje pojawiają się w Instytucie coraz częściej (i to za sprawą młodych pracowników) napawa jednak optymizmem. Sporo w Instytucie publikuje się książek. Żałować jednak należy, że

większość z nich ukazuje się w lokalnych wydawnictwach, co nie stwarza możliwości dotarcia z własnymi pracami do szerszego (choćby tylko krajowego) czytelnika.

„Okrętem flagowym” Instytutu Psychologii UMCS jest neuropsychologia. Pracują tu powszechnie znane w środowisku psychologicznym osoby. Warto podkreślić, że właśnie neuropsychologowie stanowią trzon kadry pracowników samodzielnych w Instytucie. Dobrze rozwija się też ostatnio psychologia społeczna. Choć nie ma w Instytucie specjalisty z tego zakresu legitymującego się stopniem doktora habilitowanego, spore grono młodych badaczy tworzy interesujący ośrodek naukowy. (Warte podkreślenia jest zorganizowanie przez ten ośrodek dorocznej konferencji Polskiego Stowarzyszenia Psychologii Społecznej). Także inne konferencje organizowane w jednostce świadczą o jej aktywności naukowej. Jest też rzeczą ważną, że ich tematyka koresponduje w większości przypadków z dydaktyczną aktywnością jednostki. Sytuacją rozwojową jest to, że w badaniach naukowych uczestniczą niekiedy studenci (np. w charakterze pomocników eksperymentatorów) To, czego brakuje Instytutowi Psychologii UMCS to wyraźniejszej współpracy międzynarodowej, przede wszystkim na poziomie intensywnych indywidualnych kontaktów pracowników (są wyjątki).

Rzecz, która może być istotną przeszkodą w rozwoju naukowym (przynajmniej niektórych) pracowników jest ich znaczne, często przekraczające zdrowy rozsądek) obciążenie dydaktyczne. Są osoby mające kilkaset godzin ponad pensum.

Podsumowując, działalność naukową Instytutu Psychologii UMCS należy uznać za dostateczną, spełniającą podstawowe wymogi akredytacji. Zarazem jednak, należy dołożyć starań aby potencjał naukowy tego ośrodka w krótkim czasie uległ poprawie. Służyć temu powinno przede wszystkim zbudowanie nowoczesnego laboratorium, umożliwiającego prowadzenie badań eksperymentalnych na wysokim poziomie naukowym.

2.Ocena studenckiego ruchu naukowego, w tym działalności kół naukowych oraz udziału studentów w badaniach naukowych

W ramach Instytutu Psychologii funkcjonują obecnie trzy koła naukowe. Koła dofinansowywane są przez uczelnię w sposób wystarczający w stosunku do skali ich działalności. Studenci działający w kołach naukowych biorą czynny udział w badaniach naukowych prowadzonych w Instytucie Psychologii, Wydziale Pedagogiki i Psychologii oraz sami są inicjatorami wielu badań i ankiet (Badanie ankietowe dotyczące zagadnień

molestowania seksualnego studentów i absolwentów przez wykładowców na wybranych kierunkach UMCS, Badanie socjometryczne).

3.Ocena współpracy międzynarodowej, w tym wymiany studentów i kadry naukowo-dydaktycznej.

Instytut Psychologii uczestniczy w regularnych wymianach i kooperacjach z zagranicznymi ośrodkami kształcenia i badań naukowych. W szczególności studenci mają możliwość odbycia części swoich studiów, a pracownicy naukowo-dydaktyczni wygłoszenia cyklu wykładów, w jednej z wymienionych poniżej uczelni.

Lp.	Uczelnia/kraj	Język	Adres internetowy	Liczba miejsc	Długość pobytu
1.	Université Renne 2 – Haute Bretagne, Francja	francuski	www.uhb.fr	2	1 semestr
2.	Université de Savoie, Chambéry, Francja	francuski	www.univ-savoie.fr	2	1 semestr
3.	Uniwersytet Mykolasa Romerisa w Wilnie, Litwa	angielski, litewski	www.mruni.eu	2	1 semestr
4.	Uniwersytet Wileński, Litwa	angielski, litewski	www.fu.lt	2	1 semestr
5.	Uniwersytet „Carlo Bo” w Urbino, Włochy	włoski	www.uniurb.it	2	2 semestry
6.	Universite Catholique de Louvain, Belgium	francuski	www.uclouvain.be		1 semestr
7.	Abant İzzet Baysal University, Turcja	angielski, turecki	www.ibu.edu.tr		1 semestr
8.	Universitat de Barcelona, Hiszpania	angielski, hiszpański	www.ub.edu/psicologia	2	2 semestry
9.	Munster University of Applied Science, Niemcy	niemiecki	www.fh-muenster.de	2	4 miesiące

Ponadto Instytut Psychologii UMCS w ramach umów bilateralnych współpracuje z :

- 1.Fondation Francois-Elisabeth, Luksemburg
- 2.Uniwersytet "La Sapienza", Rzym, Włochy
- 3.Wołyński Uniwersytet w Łucku, Ukraina

Wnioski: Działalność naukowa i współpraca międzynarodowa sytuuje się na poziomie niżej średniego, gdy porównywać ją z przeciętną dla ośrodków wiodących w kraju. To obniża szanse uczestnictwa w europejskim obszarze szkolnictwa wyższego i przenosi aktywność badawczą poszczególnych pracowników do zewnętrznych instytucji. Niemniej, zauważalna regularność kooperacji międzynarodowej, choć na niskim poziomie, pozwala odnotować perspektywy, do których podjęcia przygotowane są osoby Instytutu z obu grup zatrudnienia. Istotną stroną pytania o działalność naukową i współpracę międzynarodową jest koncentracja

badan i współpracy także na tych polach, które wyznaczają programy dydaktyczne. Ogranicza je jednak niski udział studentów z zagranicy w tej praktyce.

Część VI. Baza dydaktyczna.

1. Ocena dostosowania bazy dydaktycznej, w tym sal wykładowych, pracowni i laboratoriów oraz ich wyposażenia, dostępu do komputerów i Internetu, zasobów bibliotecznych do potrzeb naukowych i dydaktycznych ocenianego kierunku, a także dostosowania bazy do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Instytut dysponuje własną bazą dydaktyczną znośnie dostosowaną do wymogów procesu dydaktycznego. Inwestycje, choć demonstracyjnie skromne, krok za krokiem poprawiają jej zasoby. W ciągu ostatnich czterech lat dokonano remontu wszystkich sal wykładowych i pomieszczeń dla pracowników. Obecnie Instytut dysponuje 19 salami dydaktycznymi, w tym: 2 salami wykładowymi mieszczącymi do 80 osób (obie są wyposażone w sprzęt audiowizualny, 5 salami ćwiczeniowymi do 40 osób; 6 salami konwersacyjnymi do 30 osób; 2 salami laboratoryjnymi do 20 osób, 1 salą seminaryjną do ok. 10 osób. A ponadto:

- 1 pracownią terapeutyczno -treningową wyposażoną w materace;
- 1 dydaktyczną pracownią komputerową (21 stanowisk komputerowych);
- 1 pracownią komputerową przeznaczoną do użytku studentów, dostępną poza zajęciami do pracy indywidualnej, która mieści 8 stanowisk komputerowych.

W Instytucie są trzy sale wyposażone w stały sprzęt audiowizualny; zapewniona jest stała komunikacja elektroniczna w całym zespole dydaktycznym i badawczym. Biblioteka również ma zapewnioną technologię i obsługę komputerową, dostęp do zasobów on-line. Bogato zaopatrzona jest wypożyczalnia testów.

. Od początku istnienia Wypożyczalnia Testów pełni funkcję dydaktyczną. Zasoby wypożyczalni testów obejmują 129 kompletnych testów, w tym:

- 42 testy do badania procesów poznawczych
- 59 testów do badania osobowości
- 11 testów neuropsychologicznych
- 2 baterie testów z zakresu psychologii zdrowia
- 15 testów badających sytuację rodzinną oraz szkolną.

Baza zawiera głównie metody wydane przez Pracownię Testów Psychologicznych PTP, ale także m.in. przez Centrum Metodyczne Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej, Centralny Ośrodek Metodyczny Poradnictwa Wychowawczo-Zawodowego MEN. Są również

testy starsze, gromadzone od początku istnienia jednostki. Baza testów jest uzupełniana co roku o nowe metody ukazujące się na rynku.

W Wypożyczalni znajduje się również aparatura używana do celów dydaktycznych, głównie w ramach laboratoriów z zakresu procesów poznawczych

Wypożyczalnia Testów zajmuje 3 pomieszczenia – czytelnię (14 miejsc), wypożyczalnię oraz magazyn testów.

Biblioteka Instytutu Psychologii powstała w roku 2008 na mocy zarządzenia nr 56/2008 Rektora Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Księgozbiór liczy 1652 wol. książek; 4046 następnych jest systematycznie katalogowanych i wpisywanych do bazy komputerowej. Biblioteka posiada 368 woluminów czasopism, w tym następujące czasopisma dewizowe otrzymane w depozyt: Behavioral & Brain Science; Journal of Clinical and Experimental Neuropsychology + wersja online; The Clinical Neuropsychologist – wersja online; Neuropsychological Rehabilitation; Memory and Cognition; Journal of Cognitive Neuroscience.

Biblioteka posiada również dostęp do następujących, elektronicznych baz czasopism:

PsychArticle w bazie EBSCO oraz Wiley-Blackwell.

W Instytucie Psychologii zorganizowane są dwie pracownie komputerowe wyposażone łącznie w 29 stanowisk komputerowych.

2. Opinia studentów na temat obiektów dydaktycznych, socjalnych i sportowych, w tym ich wyposażenia

Warunki panujące w Instytucie Psychologii studenci ocenili jako bardzo dobre, sprzyjające studiowaniu. Sale są jasne, przestronne i wyposażone w sprzęt multimedialny. W budynku znajdują się sale multimedialne, w których studenci mogą korzystać z Internetu. Istnieje również punkt ksero, w którym ceny usług studenci określili jako przystępne. Na korytarzach znajdują się automaty z ciepłymi napojami. W budynku Instytutu Psychologii znajduje się szatnia.

Instytut posiada swoją bibliotekę oraz czytelnię, w której studenci mogą również korzystać z Internetu.

Budynek nie jest przystosowany dla osób z niepełnosprawnościami ruchowymi – nie ma w nim wind ani podjazdów. Brak w nim również udogodnień dla osób z innymi, niż ruchowymi dysfunkcjami.

Studenci zadowoleni są z oferty zajęć sportowych i ilości obiektów sportowych. Niektóre jednak powinny być przeznaczone do remontu, ponieważ brak w nich wentylacji i sprzęty są stare. Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej posiada dziewięć domów

studenckich. Wszystkie posiadają dostęp do Internetu. Akademiki są systematycznie remontowane dzięki czemu zmienia się ich standard. Ceny są przystępne.

Wnioski: Baza nie jest rozwiniętą nowoczesną infrastrukturą. Jest co do warunków technicznych raczej zasobem wymagającym istotnego programu inwestycyjnego. Niemniej spełnia zadania na oczekiwanym przez studentów i pracowników poziomie. Nowe wszakże instalacje będą wymagały jej unowocześnienia i powiększenia.

Część VII. Sprawy studenckie.

1. Ocena spraw studenckich, w tym działalności samorządu i organizacji studenckich oraz współpracy z władzami uczelni.

Samorząd studencki działa na podstawie Regulaminu Samorządu Studentów Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Uczelnia zapewnia środki na funkcjonowanie organów samorządu. W dyspozycji studentów pozostaje wyposażone w urządzenia biurowe pomieszczenie, które odpowiada ich potrzebom.

Zgodnie z ustawą, art. 67 ust. 4, udział studentów w Radzie Wydziału wynosi 20%. Również udział przedstawicieli studentów i doktorantów w senacie Uczelni wynosi, zgodnie z art. 61 ust. 3 Ustawy, 20%.

Samorząd wydziału czuwa nad systemem przyznawania pomocy materialnej, zgodnie z art. 177 ust. 3 Ustawy większość składu Wydziałowej Studenckiej Komisji Socjalnej stanowią studenci.

Samorząd studencki jest animatorem życia akademickiego. Studenci nie są jednak doinformowani jakie prawa i obowiązki ma samorząd.

Władze wydziału są otwarte na działania samorządu, a kontakt między władzami a samorządem jest stały i przyjazny.

2. Ocena systemu opieki materialnej i socjalnej oferowanej studentom wizytowanej jednostki.

Przyznawanie świadczeń pomocy materialnej odbywa się na podstawie Regulaminu ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Regulamin został wprowadzony zgodnie z art. 104 ust. 2 Ustawy - w porozumieniu z organem samorządu studenckiego, co zostało potwierdzone pisemną opinią samorządu w tej sprawie.

Świadczenia, zgodnie z Regulaminem oraz art. 177 ust. 1, 2 i 3 przyznaje Wydziałowa Studencka Komisja Socjalna, powołana na wniosek samorządu studenckiego, której większość członków to studenci.

Posiedzenia Wydziałowej Studenckiej Komisji Socjalnej są protokołowane i podpisywane przez członka Komisji. Działania i sposób procedowania Komisji odbywa się w sposób jasny i nie budzący zastrzeżeń.

Studenci na stronie internetowej informowani są o rodzajach świadczeń, wysokości stypendiów, dokumentach wymaganych do złożenia wniosku oraz warunkach przyznawania.

W opinii studentów system przyznawania pomocy materialnej działa bardzo sprawnie, a wysokość przyznawanych świadczeń jest zadowalająca.

3.Opinie studentów prezentowane w czasie spotkania z zespołem oceniającym.

W spotkaniu wzięło udział ok. 80 osób ze wszystkich lat studiów stacjonarnych.

Studenci wybrali Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej ze względu na jego rozpoznawalność w regionie oraz bardzo dobre opinie na temat zajęć prowadzonych w Instytucie Psychologii (dobrą opinią cieszy się w szczególności Neuropsychologia). Wszyscy studenci obecni na spotkaniu wyrazili zadowolenie z podjętych studiów, niektórzy przyznali, że przenieśli się na UMCS z innych uczelni i zauważają znaczącą, pozytywną różnicę w prowadzeniu zajęć.

Studenci pozytywnie ocenili rozkład i plan zajęć, padł jednak głos z sali, że nieliczne ciekawe fakultety odbywają się w zbyt późnych godzinach.

Terminy egzaminów i sesji są ustalane ze studentami na początku roku, tak, jak forma zaliczeń. Wymagania egzaminacyjne przedstawione na początku zajęć są konsekwentnie egzekwowane. Nasycenie sesji egzaminami również nadmiernie nie obciąża studentów. Wszystkie sylabusy studenci mogą znaleźć w Internecie.

Poziom nauczania języków obcych jest według studentów zadowalający. Brakuje im natomiast słownictwa specjalistycznego.

Zdaniem studentów system mobilności studenckiej, biuro informujące o Erasmusie oraz innych możliwościach studiowania za granicą na wydziale funkcjonuje dobrze, a Koordynator programu Erasmus rzetelnie wykonuje swoją pracę.

Wnioski: Uczelnia spełnia kryteria, dotyczące oceny spraw studenckich, w zakresie funkcjonowania systemu pomocy materialnej, a studenci mają faktyczny wpływ na funkcjonowanie i warunki przyznawania świadczeń socjalnych.

Uczelnia zapewnia środki na działalność studencką w wysokości pozwalającej na rozwój samorządności i kół studenckich. Również reprezentatywność studentów w organach kolegialnych jest zgodna z wymogami Ustawy

Część VIII. Dokumentacja toku studiów.

Ocena zgodności prowadzonej w uczelni dokumentacji toku studiów, w tym albumu studentów, księgi dyplomów, teczek osobowych studentów i absolwentów, kart okresowych osiągnięć studenta i indeksów, wydawanych dyplomów i suplementów z przepisami prawa.

Album studenta i księga dyplomów są prowadzone w formie elektronicznej, centralnie dla całej Uczelni i zawierają wszystkie wpisy zgodnie z § 9 oraz § 11 ust. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów.

Oglądowi poddano losowo wybrane indeksy i karty okresowych osiągnięć studenta oraz protokoły zaliczenia przedmiotu. Wskazane jest stosowanie nazw zgodnych z § 10 ust. 1 pkt. 1 i 2 ww. rozporządzenia: „**protokoły zaliczenia przedmiotu**” oraz „**karty okresowych osiągnięć studenta**”.

Analiza losowo wybranych **teczek studentów**: nowo przyjętych, przyjętych na studia w trybie przeniesienia (art. 171 ust. 3 ustawy), powtarzających rok, powtarzających przedmiot z wpisem warunkowym, przebywających na urlopie, skreślonych z listy studentów oraz reaktywowanych wykazała, iż prowadzone są one poprawnie i zawierają prawie wszystkie wymagane dokumenty, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów.

Stwierdzono, że spośród decyzji wydawanych w indywidualnych sprawach studenckich niektóre nie wyczerpują wymaganej przepisami formy.

W przypadku studentów: przyjętych na studia w trybie przeniesienia, przebywających na urlopie oraz reaktywowanych – decyzje w tej sprawie, **aby spełniały wszystkie wymogi art. 107 k.p.a., należy uzupełnić o uzasadnienie faktyczne i prawne** (ewentualnie o adnotację: „od uzasadnienia decyzji odstępuje się w trybie art. 107 § 4 k.p.a.”).

W wybranych losowo **teczkach absolwentów** znajdują się wymagane dokumenty związane ze złożeniem egzaminu dyplomowego. Analiza dyplomów i suplementów wykazała, że sporządza się je poprawnie, w wymaganym przepisami terminie trzydziestu dni od dnia złożenia egzaminu dyplomowego. Protokoły egzaminu dyplomowego - spełniają wymagania § 11 ust. 2 rozporządzenia w sprawie dokumentacji przebiegu studiów.

Analiza dokumentacji toku studiów pozwoliła na stwierdzenie, iż jest ona prowadzona w zasadzie w sposób prawidłowy. Wskazane jest uzupełnienie nielicznych niedociągnięć.

Część IX. Podsumowanie.

1. Ocena spełnienia standardów jakości kształcenia.

Tabela nr 5.

Część raportu	Nazwa standardu	Ocena spełnienia standardów				
		wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
Cz. II	Struktura kwalifikacji absolwenta		x			
Cz. II	Plany studiów i programy nauczania		x			
Cz. IV	Kadra naukowo-dydaktyczna		x			
Cz. II	Efekty kształcenia		x			
Cz. V	Badania naukowe			x		
Cz. III	Wewnętrzny system zapewnienia jakości		x			
Cz. VI	Baza dydaktyczna			x		
Cz. I, VII	Sprawy studenckie		x			
Cz. I, IV, VIII	Kultura prawna uczelni i jednostki			x		
Cz. I, II, III	Kontakty z otoczeniem			x		
Cz. II, V	Poziom umiędzynarodowienia				x	

2. Ocena perspektyw utrzymania i rozwoju kształcenia na ocenianym kierunku w wizytowanej jednostce

1. Instytut Psychologii UMCS dysponuje we wszystkich kryteriach oceny sporymi możliwościami poprawy swych działań. Efekty kształcenia są dobrze określone w typowo uniwersyteckich konwencjach i osiągane w nienagannie akademickim stylu. Pod sprawną administracją w pełni gwarantuje utrzymanie kształcenia i rozwoju. Krytycznymi

punktami są: ograniczone procedury weryfikacji finalnych efektów kształcenia, brak specjalistycznego laboratorium psychologicznego, umiarkowana współpraca międzynarodowa, przy stosunkowo jeszcze słabszej międzyuczelnianej, mała mobilność studentów, nieprzystosowanie bazy dla osób niepełnosprawnych, niedostateczna kontrola zgodności kompetencji z prowadzonymi zajęciami, skromny udział w grantach. Tabela pokazuje, że Instytut wszystkie kryteria, oprócz poziomu umiędzynarodowienia, co osiąga częściowo, spełnia w pełni lub znacząco

Silnymi stronami Instytutu są: dynamiczny rozwój naukowy kadry (9 habilitacji), widoczna obecność w ruchu organizacji nauki na poziomie krajowym i lokalnym, wzrost publikacji, organizacja studiów podyplomowych, udział Instytutu w promocji nauki w środowisku lokalnym, innowacyjność metod dydaktycznych, realizowane wzory relacji interpersonalnej w systemie zapewniania jakości kształcenia, współpraca z instytucjami miasta i regionu.

Instytut Psychologii UMCS umiejscawia się dość konkurencyjnie na rynku edukacji wyższej w regionie. Kierunki rozwojowe są dobrze określone. Racjonalne operacje na zasobach pozwalają na optymizm w ich urzeczywistnianiu.

Andrzej Wójtowicz

Członek PKA

W odpowiedzi na raport Władze uczelni odniosły się do sformułowanych w raporcie uwag przedstawiając dodatkowe informacje, wyjaśnienia i stosowne dokumenty, które uzasadniają zmianę oceny odnoszącej się do badań naukowych, bazy dydaktycznej, kontaktów z otoczeniem oraz poziomu umiędzynarodowienia..

Część raportu	Nazwa standardu	Ocena spełnienia standardów				
		wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
Cz. V	Badania naukowe		x			
Cz. VI	Baza dydaktyczna		x			
Cz. I, II, III	Kontakty z otoczeniem		x			
Cz. II, V	Poziom umiędzynarodowienia			x		